

29.05.2017

Stj/1

§ 637

Posivire Oy:n avoimet kysymykset, tulevaisuus ja toimenpiteet

HEL 2017-003177 T 00 01 04 01

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle 12.6.2017 asti.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle 12.6.2017 asti Veronika Honkasalon ehdotuksesta.

Esittelijä

va. apulaiskaupunginjohtaja
Pia Panhelainen

Lisätiedot

Annikki Thoden, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36048
annikki.thoden(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää muuttaa PosiVire Oy:ta koskevaksi omistaja-poliittiseksi linjaukseksi 6 = Purkaminen.

Esittelijän perustelut

Taustaa

PosiVire Oy on Helsingin kaupungin, Helsingin ja Uudenmaan Sairaanhoidopiirin kuntayhtymän (HUS) ja Kiinteistö Oy Kaapelitalon omistama sosiaalinen yritys. PosiVire toimii hankintalainsäädännön tarkoittamana omistajiensa osakeyhtiömuotoisena sidosyksikkönä, jonka palveluja ei kilpailuteta (ns. in house – yhtiö). Yhtiön toiminta alkoi vuonna 2008 kaupunginvaltuuston 12.9.2007 tekemän päätöksen mukaisesti Helsingin kaupungin kokonaan omistamana.

Voimassa olevan yhtiöjärjestyksen, ks. oheismateriaali 2, mukaan PosiViren toimialana on tuottaa osakkeenomistajilleen hoiva-alan avustavia palveluja, kiinteistö- ja ympäristöhuollon palveluja sekä kotitalouspalveluja. Yhtiön tarkoituksena on toteuttaa sosiaalisista yrityksistä annetun lain mukaista työllistämistoimintaa tarjoamalla työmahdollisuuksia vaajakuntoisille ja pitkäaikaistyöttömille henkilöille toimialansa puitteissa

omakustannushintaan ilman voiton tavoittelua. Mahdollinen voitto on käytettävä yhtiön oman toiminnan tukemiseen ja kehittämiseen.

Osakasluettelon mukaan yhtiön omistus on jakautunut siten, että Helsingin kaupunki omistaa 64,9 %, HUS 34,4 % ja Kaapelitalo Oy 0,7 % yhtiön osakkeista. Kaapelitalo Oy on liittynyt osakkaaksi 3.11.2009 ja HUS 5.10.2010. Yhtiön hallitukseen kuuluu yhtiöjärjestyksen mukaan vähintään kolme ja enintään viisi jäsentä. Tällä hetkellä yhtiön hallituksessa on kolme Helsingin kaupungin nimittämää jäsentä ja kaksi HUS:in nimittämää jäsentä.

Yhtiö merkittiin sosiaalisten yritysten rekisteriin marraskuussa 2008. Sosiaalisen yrityksen työntekijöistä vähintään 30 % tulee olla pitkäaikaistyöttömiä, vajaatyökykyisiä tai muuten vaikeasti työllistyviä henkilöitä. Sosiaalisista yrityksistä määrätään lailla sosiaalisista yrityksistä (1351/2003). Sosiaalisilla yrityksillä on mahdollista saada TE-toimiston myöntämää palkkatukea edullisemmin ehdoin kuin muilla yrityksillä.

Osakkaat ovat osakassopimuksessa sitoutuneet käyttämään yhtiön palveluja siten, että sosiaalisista yrityksistä annetun lain tavoitteet ja edellytykset täyttyvät ja yhtiö pysyy lain tarkoittamana sosiaalisena yrityksenä. Osakkaat pyrkivät mahdollisuuksien mukaan laajamittaisesti käyttämään PosiViren palveluja.

PosiViren toiminta on ollut yhtiöjärjestyksessä määriteltyä toimialaa kaapeampi eivätkä osakkaat ole käyttäneet laajamittaisesti PosiViren palveluja kuten osakassopimuksessa edellytetään. PosiVire on tuottanut osakkeenomistajilleen lähinnä hoiva-alan avustavia palveluja.

Käytännössä ainoa palvelujen ostaja on Helsingin kaupunkikonsernissa ollut sosiaali- ja terveystoimi. Kaapelitalo on ostanut palveluja PosiVireltä viimeksi vuonna 2010. HUS:n kaikki toimialat ovat voineet hankkia tarvitsemiaan palveluja PosiVireltä taloussuunnitelmansa puitteissa, mutta käytännössä palveluja ovat vuosien varrella käyttäneet Desiko (laitoshuollon palvelut), Tietohallinto (asiakaspalvelu) ja HUS-Apuväli-keskus (varastopalvelut).

Jo useamman vuoden ajan yhtiön johto on tunnistanut yhtiön liiketoiminnan ongelmat ja tutkinut vaihtoehtoja yhtiön uudeksi strategiaksi ja liiketoimintaideaksi sekä niiden kehittämistä ja uudistamista, koska työvoiman vuokraukseen perustuvalla liiketoiminnalla ei ole enää viime vuosina ollut kysyntää. Konkreettisia toimenpiteitä ei ole tehty, vaan muutokset ovat jääneet alustavien ideoiden asteelle.

Viimeisimpänä toimenpiteenä PosiViren hallitus päätti vuonna 2015 pyytää ulkopuolista arviota yhtiön nykytilasta ja sen liiketoiminnasta, mitä ehdotettiin myös kaupungin työllisyyden hoidon loppuraportissa.

Yhtiön hallitus tilasi liiketoiminnan kehittämisen tueksi konsulttiselvityksen joulukuussa 2015. Konsulttitoimisto jätti yhtiön hallitukselle huhtikuussa 2016 esityksen liiketoiminnan kehittämislinjauksista. Konsulttiselvityksessä arvioitiin laajasti yhtiön nykytilaa. Valmistunut raportti (14.4.2016) perustui haastatteluihin, lainsäädännön tarkasteluun sekä benchmarking-selvitykseen muista sosiaalisista yrityksistä ja kansainvälisestä vertailusta, ks. oheismateriaali 3.

Yhtiön hallitus totesi kokouksessaan 12.5.2016, ettei konsulttiselvityksen loppuraportissa esitettyjen toimenpidesuositusten pohjalta ollut taroituksenmukaista edetä eikä toteuttaa siinä ehdotettuja muutoksia, koska niihin liittyi riskejä ja epäselvyyksiä.

Työryhmä ja sen tekemät selvitykset

Kaupunginjohtaja päätti johtajistokäsittelyssä 22.3.2017 asettaa työryhmän selvittämään PosiViren avoimia kysymyksiä ja tulevaisuutta. Työryhmän tuli saada työnsä valmiiksi 15.6.2017 mennessä. Työryhmän asettamispäätös sisältyy päätöshistoriaan.

Työryhmä on saamansa toimeksiannon mukaisesti arvioinut vaihtoehtoja ottaen huomioon ja syventäen konsulttiselvityksessä esiin nostettuja näkökulmia, ks. työryhmän raportti, liite 1. Työryhmän näkemyksen mukaan yritystoiminnassa keskeisintä on yrityksen olemassa olon perusteleva toiminta-ajatus (miksi yritys on markkinoilla) ja sitä tukeva liiketoimintaidea (mitä, kenelle ja miten). PosiViren liiketoimintaidea ei ole tukenut alkuperäistä toiminta-ajatusta.

Toimintaympäristön muutoksista johtuen omistusjärjestelyt ja omistajien tahtotila edellyttävät uudelleen arviointia. PosiVire ei ole yhtiöjärjestyksen ja osakassopimuksen mukaan osakeyhtiö, jonka osakkeet kunta omistaa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämistä ja tuottamista varten. Sote- ja maakuntauudistuksessa Helsingin omistuksessa olevat PosiViren osakkeet jäävät Helsingin kaupungille, eivätkä ne siirry maakunnan omistukseen. HUS-kuntayhtymä lakkaa ja sen toiminnot siirtyvät maakunnan vastuulle. Kaapelitalo Oy ei ole ostanut PosiViren palveluja vuoden 2010 jälkeen, joten sen omistuksella ei ole tähänkään asti ollut merkitystä yhtiön kannalta.

Yhtiön nykyinen, yksittäisten henkilöiden henkilöstövuokraukseen ja oppisopimuskoulutukseen perustuva liiketoimintaidea ei työryhmän näkemyksen mukaan tuota sellaista lisäarvoa nykyisille omistajille, mikä perustelisi yhtiön olemassa olon. Yhtiön toiminnan jatkaminen yhtiön ensimmäiseksi toimintavuodeksi sovittujen käytäntöjen mukaisesti ei ole tarkoituksenmukainen vaihtoehto. Yhtiö ei ole toimintakautensa aikana onnistunut rakentamaan perustamisvaiheessa suunniteltua toi-

mintaa tukevaa strategiaa ja liiketoimintasuunnitelmaa. Yhtiön liiketoiminnalle ei ole luonnollista kysyntää ja volyymi on ollut hyvin pieni.

Työryhmä selvitti PosiViren toimintaa työllisyydenhoidon näkökulmasta, työttömien työllistymistä oppisopimuksella ja sosiaali- ja terveystieteiden kuntouttavan työtoiminnan ja vammaistyön tuetun työllistymisen palvelua. Näillä palveluilla on yhdyspinta PosiViren toimintaan. Työryhmä tutki, voisiko sosiaalinen yritys tuottaa näitä palveluja tai olla alustana näille palveluille.

Työryhmä totesi, että PosiViren toiminta on päällekkäistä ja samansuuntaista sille toiminnalle, mitä jo toteutetaan laajemmin ja vaikuttavammin työllisyydenhoidossa, oppisopimuksessa, vammaistyön tuetun työllistymisen palvelussa ja kuntouttavassa työtoiminnassa. Yhtiön kautta työllistettävien henkilöiden työllistämistoiminta, oppisopimuskoulutus ja sosiaalipalvelut voidaan niiden vähäisen määrän vuoksi hoitaa olemassa olevissa rakenteissa ja lakisääteisissä palveluissa.

Työryhmä tarkasteli yhtenä vaihtoehtona PosiViren toiminnan uudelleen suuntaamista ja kehittämistä. PosiViren olemassa olevan toiminnan muuttaminen markkinaehtoiseksi tarkoittaisi käytännössä nykyisten omistajien lähtemistä kilpailuille markkinoille ja in house -toimijan aseman purkamista. Työryhmän näkemyksen mukaan PosiViren nykyinen toiminta-ajatus ja liiketoimintaidea eivät ole kilpailukykyisiä eikä PosiVirellä olisi edellytyksiä menestyä markkinoilla.

Työryhmän työn yhteenveto

Työryhmä on kokoontunut kaikkiaan viisi kertaa 28.3.2017 - 9.5.2017. Työryhmän puheenjohtaja ja sihteeri ovat keskustelleet hallituksen puheenjohtajan kanssa 3.5.2017 työryhmän työskentelystä, loppuraportista ja hallituksen näkemyksestä yhtiön tulevaisuuteen.

Yhtiön alkuperäinen toiminta-ajatus ja liiketoimintaidea eivät ole enää sote- ja maakuntauudistuksen ja työllisyydenhoidon uudistuksen myötä ajankohtaisia eikä yritys ole kyennyt uudistamaan liiketoimintaideaansa. Työryhmän näkemyksen mukaan PosiViren toiminnan hallittu alarajo on eri vaihtoehdoista nykytilanteessa tarkoituksenmukaisin.

Tuoreessa lausuntopyynnössä (5.5.2017) työ- ja elinkeinoministeriö pyytää kaupungin lausuntoa Luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi julkisista rekrytointi- ja osaamispalveluista, laiksi alueiden kehittämisen ja kasvupalveluiden rahoittamisesta ja yksityisistä rekrytointipalveluista sekä eräiden niihin liittyvien lakien muuttamisesta. Tässä lakiesityksessä ehdotetaan, että Laki sosiaalisista yrityksistä kumotaan. Myös mahdollinen sosiaalisen yrityksen lainsäädännön kumoaminen puoltaa yhtiön hallittua alarajoa.

29.05.2017

Stj/1

Työryhmä esittää yhtiön toiminnan hallittua alas ajoa. Yhtiö jatkaisi toimintaansa nykyisillä resursseilla kuluvan toimintavuoden loppuun nykyiset veloitteensa täyttäen. PosiViren asiakkaiden tilanne selvitetään ja jokaiselle tehdään yksilöllinen jatkosuunnitelma.

Asian oheismateriaalina on Helsingin kaupungin omistajapolitiikka (oheismateriaali 1), PosiVire Oy:n yhtiöjärjestys (oheismateriaali 2) ja konsulttiselvitys raportti 14.4.2016 (oheismateriaali 3). Asian liitteenä on työryhmän raportti 16.5.2017.

Asia on valmisteltu yhteistyössä kaupunginkanslian konserniohjauksen ja maahanmuutto- ja työllisyyspalvelujen asiantuntijoiden kanssa.

Päätösesitys perusteluineen vastaa kaupunginhallituksen konsernijaoston päätöstä 22.5.2017 ja ilmenee päätöshistoriassa.

Esittelijä

va. apulaiskaupunginjohtaja
Pia Panhelainen

Lisätiedot

Annikki Thoden, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36048
annikki.thoden(a)hel.fi

Liitteet

1 PosiViren tulevaisuutta selvittäneen työryhmän raportti 16.5.2017

Oheismateriaali

1 Helsingin kaupunkikonsernin omistajapolitiikka, KHS 26.4.2011
2 PosiVire Oy yhtiöjärjestys
3 PosiVire, Kannattava ja kasvavaliiketoiminta, Loppuraportti 14.4.2016

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Otteet

Ote
Posivire Oy

HUS

Kaapelitehdas Oy

Otteen liitteet

Esitysteksti
Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus
Esitysteksti
Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus
Esitysteksti
Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

29.05.2017

Stj/1

Tiedoksi

Kaupunginkanslia
Oikeuspalvelut
Sosiaali- ja terveystoimisto

Päätöshistoria

Kaupunginhallituksen konsernijaosto 22.05.2017 § 92

HEL 2017-003177 T 00 01 04 01

Päätös

Kaupunginhallituksen konsernijaosto päätti merkitä tiedoksi PosiVire Oy:n avoimia kysymyksiä ja tulevaisuutta selvittäneen työryhmän raportin.

Samalla konsernijaosto päätti esittää kaupunginhallitukselle, että kaupunginhallituksen 26.4.2011 § 431 hyväksymää omistajapoliittista linjasta PosiVire Oy:n osalta muutetaan seuraavasti: Nykyinen linjaus: 2=Omistuspohjaa laajennetaan, uusi linjaus: 6=Purkaminen.

Lisäksi konsernijaosto päätti

- kehottaa PosiVire Oy:n hallitusta yhteistyössä kaupunginkanslian oikeuspalvelujen kanssa ryhtymään toimenpiteisiin yhtiön toiminnan lopettamiseksi ja yhtiön purkamiseksi siten, että yhtiön toiminta ajetaan alas vuoden 2017 loppuun mennessä

- että tämän päätöksen täytäntöönpanon edellytyksenä on, että kaupunginhallitus tekee edellä mainitun omistajapoliittisen linjauksen muuttamista koskevan päätöksen.

Käsittely

22.05.2017 Ehdotuksen mukaan

Konsernijaosto päätti käsitellä sosiaali- ja terveystoimen apulaiskaupunginjohtajan kolmannen esityksen (Stj/3) kokouksen seitsemäntenä asiana.

Esittelijä

va. apulaiskaupunginjohtaja
Pia Panhelainen

Lisätiedot

Annikki Thoden, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36048
annikki.thoden(a)hel.fi

Postiosoite

PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

29.05.2017

Stj/1

Atte Malmström, konserniohjauksen päällikkö, puhelin: 310 25472
atte.malmstrom(a)hel.fi

Kaupunginkanslia Kaupunginjohtaja/J 22.03.2017 § 26

HEL 2017-003177 T 00 01 04 01

Päätös

Kaupunginjohtaja päätti johtajistokäsittelyssä asettaa työryhmän selvittämään PosiVire Oy:n avoimia kysymyksiä ja tulevaisuutta.

Työryhmän tehtävänä on:

- käsitellä keväällä 2016 valmistuneen konsulttiselvityksen ehdotukset yhtiön tulevaisuuteen siten, että siinä esitetyt vaihtoehdot käydään läpi: täysin uusi liiketoiminta, markkinaehtoinen toiminta, omaisuusjärjestely Helsingin kaupungin sisällä, nykyisen toiminta-ajatuksen toteuttaminen, yrityksen toiminnan jatkaminen, yrityksen toiminnan hallittu alas ajaminen
- laatia konsulttiselvityksessä mainittujen toimenpide-ehdotusten perusteella konkreettinen ehdotus yhtiön jatkotoiminnasta uutta valtuustostrategiaa varten
- huomioida vireillä olevat lainsäädäntömuutokset, mm. sote- ja maakuntauudistus, laki alueiden kehittämisestä ja kasvupalveluista ja siihen liittyvä Pks erillISRatkaisu, vammaislakien uudistaminen sekä työllisyydenhoidon lainsäädännön uudistaminen

Työryhmään nimetään seuraavat henkilöt:

- Pia Panhelainen, va. apulaiskaupunginjohtaja, kaupunginkanslia, puheenjohtaja
- Ilkka Haahtela, maahanmuutto- ja työllisyysasioiden päällikkö, elinkeino-osasto
- Atte Malmström, konsernilakimies, talous- ja suunnitteluosasto
- Leena Luhtasela, vs. nuorten palvelujen ja aikuissosiaalityön johtaja, sosiaali- ja terveysvirasto
- Mikaela Westergård, vammaistyön johtaja, sosiaali- ja terveysvirasto

sekä kutsutaan työryhmän jäseneksi:

- Outi Sonkeri, henkilöstöjohtaja, Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri

Työryhmän sihteeriksi nimetään vs. kaupunginsihteeriksi Annikki Thodén kaupunginkansliasta.

Samalla kaupunginjohtaja päätti oikeuttaa työryhmän kuulemaan asiantuntijoita työryhmän työskentelyn aikana. Työryhmän tulee saada työssä valmiiksi 31.5.2017 mennessä ja laatia raportti konkreettisine toimenpide-ehdotuksineen Posivire Oy:n toiminnan tulevaisuudesta. Työryhmän ehdotus käsitellään kaupunginhallituksen konsernijaoston kokouksessa toukokuun 2017 loppuun mennessä.

Työryhmän toiminnassa on noudatettava kaupunginhallituksen 10.5.2010 § 592 antamaa ohjetta tilapäisistä toimielimistä. Kaupunginjohtaja asettaa useamman kuin yhden apulaiskaupunginjohtajan toimialaa käsittelevän työryhmän. Työryhmän työ tehdään virkatyönä.

Päätöksen perustelut

PosiVire Oy on Helsingin kaupungin, Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymän ja Kiinteistö Oy Kaapelitalon omistama sosiaalinen yritys. PosiVire toimii hankintalainsäädännön tarkoittamana kaupungin hankintayksiköiden osakeyhtiömuotoisena sidosyksikkönä, jonka palveluita ei kilpailuteta (ns. in house -yhtiö). Yrityksen toiminta alkoi vuonna 2008 Helsingin kaupungin kokonaan omistamana.

Posivire Oy perustettiin 27.12.2007 Helsingin kaupunginvaltuuston hyväksytyä 12.9.2007 hoivapalveluja tarjoavan yrityksen perustamisen. Kaupunginhallituksen perusteluissa todetaan seuraavaa: ”yritys tuottaisi ensivaiheessa hoiva- ja hyvinvointialan avustaviin tehtäviin perustuvia tukipalveluja, joissa ei tarvita varsinaista hoitoalan koulutusta ja joiden teettäminen hoitohenkilöstön työpanoksella ei ole taloudellisesti järkevää. Näitä palveluja tuotettaisiin kaupungin omille palvelutaloille. Toiminnan vakiinnuttua palveluja voitaisiin tarjota kaupungin muille yksiköille, yksityisille palvelutaloille sekä myöhemmin muille yksityisasiakkaille. Tällöin on huomioitava jatkossa in house -toimintamallin asettamat rajoitteet mm. kilpailutuksen suhteen ja ratkaistava myös mahdollinen omistuspohjan laajentuminen”.

PosiViren osakassopimuksen mukaan ”osakkaat sitoutuvat käyttämään yhtiön palveluja siten, että sosiaalisista yrityksistä annetun lain (1351/2002) tavoitteet ja edellytykset PosiVire Oy:n osalta täyttyvät ja yhtiö pysyy lain tarkoittaman sosiaalisena yrityksenä. Osakkaat pyrkivät mahdollisuuksien mukaan laajamittaisesti käyttämään PosiVire Oy palveluja”.

Yhtiöjärjestyksen mukaan PosiVireen toimialana on tuottaa osakkeenomistajilleen hoiva-alan avustavia palveluja, kiinteistö- ja ympäristöhuoltoa ja kotitalouspalveluja. Yhtiön tarkoituksena on toteuttaa sosiaalisista yrityksistä annetun lain mukaista työllistämistoimintaa tarjoamalla työmahdollisuuksia vajaakuntoisille ja pitkäaikaistyöttömille henkilöille toimialansa puitteissa. Vuonna 2012 osakassopimuksen muutoksen

29.05.2017

Stj/1

myötä yhtiön tarkoituksena on tarjota vajaakuntoisten ja pitkäaikaistyöttömien tuottamia palveluita omakustannushintaan ilman voiton tavoitetta.

Yritys merkittiin sosiaalisten yritysten rekisteriin marraskuussa 2008. Sosiaalisen yrityksen työntekijöistä vähintään 30 % tulee olla pitkäaikaistyöttömiä, vajaatyökykyisiä tai muuten vaikeasti työllistyviä henkilöitä. Sosiaalisista yrityksistä määrätään lailla sosiaalisista yrityksistä. Sosiaalisilla yrityksillä on mahdollista saada TE-toimiston myöntämää palkkatukea edullisemmin ehdoin kuin muilla yrityksillä Tämä oli PosiVi-reen perustamisen yhtenä tausta-ajatuksena.

Työryhmä laatii loppuraportin jatkotoimenpide-ehdotuksineen työn päätyttyä toukokuun 2017 loppuun mennessä.

Lisätiedot

Annikki Thoden, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36048
annikki.thoden(a)hel.fi